

img1

LIETUVOS AUKŠČIAUSIASIS TEISMAS

NUTARTIS

LIETUVOS RESPUBLIKOS VARDU

2022 m. vasario 2 d.
Vilnius

Lietuvos Aukščiausiojo Teismo Civilinių bylų skyriaus teisėjų kolegija, susidedanti iš teisėjų Andžej Maciejevski, Algirdo Taminsko ir Dalios Vasarienės (kolegijos pirmininkė ir pranešėja),

teismo posėdyje kasacine rašytinio proceso tvarka išnaginėjo civilinę bylą pagal **pareiškėjų I. D. ir R. D.** kasacinį skundą dėl Kauno apygardos teismo 2021 m. gegužės 13 d. nutarties peržiūrėjimo civilinėje byloje pagal pareiškėjų I. D. ir R. D. prašymą dėl santuokos nutraukimo abiejų sutuoktinių bendru sutikimu priėmimo.

Teisėjų kolegija

nustatė:

I. Ginčo esmė

1. Kasacinėje byloje sprendžiama dėl teisės normų, reglamentuojančių reikalavimą prašyme dėl santuokos nutraukimo abiejų sutuoktinių bendru sutikimu nurodyti žinomus bendrus sutuoktinių ar vieno iš jų kreditorius, aiškinimo ir taikymo.
2. Pareiškėjai prašė: 1) nutraukti pareiškėjų santuoką, sudarytą Kauno rajono civilinės metrikacijos skyriuje 2008 m. rugpjūčio 1 d., įrašo Nr. 207, abiejų sutuoktinių sutikimu; 2) po santuokos nutraukimo palikti esamas pavardes; 3) neskirti termino susitaikyti; 4) patvirtinti sutartį dėl santuokos nutraukimo pasekmių; 5) bylą nagrinėti rašytinio proceso tvarka.
3. Kauno apylinkės teismas 2021 m. kovo 26 d. nutartimi pareiškėjams nustatė 7 dienų terminą trūkumams pašalinti – sutartyje dėl santuokos nutraukimo pasekmių, be kita ko, nurodyti pareiškėjo R. D. kreditorius antstolius Rimą Gražienę ir Valdą Zubiną, pateikti duomenis, jog šiems kreditoriams pranešta apie santuokos nutraukimo bylą.
4. Pareiškėjai pateikė prašymą dėl trūkumų šalinimo, kuriame, be kita ko, nurodė nesutinkantys, kad antstoliai R. Gražienė ir V. Zubinas turėtų būti nurodomi kaip kreditoriai. Remdamiesi Lietuvos Respublikos antstolių įstatymo 2 straipsnio 1 dalimi, Lietuvos Respublikos civilinio proceso kodekso (toliau – ir [CPK](#)) 610 straipsniu pareiškėjai pažymėjo, kad antstolis, kaip valstybės įgaliotas pareigūnas, vykdamas išieškojimą, netampa skolininko kreditoriumi nei dėl pagrindinės skolos, nei dėl vykdymo išlaidų išieškojimo. Pareigą sumokėti antstoliui visų rūšių vykdymo išlaidas turi išieškotojas (kreditorius), o ne skolininkas. Dėl to antstolis yra kreditorius išieškotojo (skolininko kreditoriaus) atžvilgiu, bet ne skolininko, nepaisant to, kad šios vykdymo išlaidos (kaip ir pagrindinė skola) išieškomos iš skolininko. Antstolių nereikia informuoti apie santuokos nutraukimo bylos iškėlimą, kadangi įstatyme nustatytas reikalavimas informuoti tik kreditorius, bet ne išieškojimą vykdančias institucijas.

II. Pirmosios ir apeliacinės instancijos teismų procesinių sprendimų esmė

5. Kauno apylinkės teismas 2021 m. balandžio 7 d. nutartimi pareiškėjų prašymą dėl santuokos nutraukimo bendru sutuoktinių sutikimu laikė nepaduotu ir grąžino pareiškėjams.
6. Teismas nurodė, kad pareiškėjai jiems nurodytų prašymo dėl santuokos nutraukimo abiejų sutuoktinių bendru sutikimu trūkumų tinkamai nepašalino – sutarties nepatiksino, visų kreditorių nenurodė ir neinformavo apie bylos nagrinėjimą (pareiškėjas R. D. turi kreditorius – antstolę R. Gražienę, antstolį V. Zubiną). Teismas pažymėjo, kad apie bylos nagrinėjimą turi būti pranešta ir antstoliams, vykdančioms pareiškėjo R. D. atžvilgiu vykdomąsias bylas, nes vykdymo proceso metu yra susidariusios vykdymo išlaidos, t. y. ne tik administravimo išlaidos ir papildomos administravimo išlaidos, kurias apmoka kreditorius, teikdamas antstoliui vykdyti vykdomąjį dokumentą, bet ir kitos [CPK](#) 609 straipsnyje nurodytos išlaidos – atlygis antstoliui. Dėl to sutartyje dėl santuokos nutraukimo pasekmių turi būti pasisakyta ir dėl prievolės atlyginti susidariusias vykdymo išlaidas antstoliams jų vykdomose vykdomosiose bylose ([CPK](#) 609–611 straipsniai, Sprendimų vykdymo instrukcija, patvirtinta Lietuvos Respublikos teisingumo ministro 2005 m. spalio 27 d. įsakymu Nr. 1R-352 „Dėl Sprendimų vykdymo instrukcijos patvirtinimo“ (toliau – Sprendimų vykdymo instrukcija)).
7. Kauno apygardos teismas, išnaginėjęs bylą pagal pareiškėjų atskirąjį skundą, 2021 m. gegužės 13 d. nutartimi paliko nepakeistą Kauno apylinkės teismo 2021 m. balandžio 7 d. nutartį.
8. Apeliacinės instancijos teismas sutiko su pirmosios instancijos teismo vertinimu, kad sutartyje dėl santuokos nutraukimo pasekmių turi būti pasisakyta ir dėl prievolės atlyginti susidariusias vykdymo išlaidas antstoliams jų vykdomose vykdomosiose bylose. Pareiškėjai sutartimi dėl

santuokos nutraukimo pasekmių nesusitarė dėl vykdymo išlaidų gražinimo antstoliams, vykdančioms priverstinį išieškojimą, todėl pirmosios instancijos teismas teisingai nurodė, jog įstatyme nenustatyta išimčių iš kreditorių teisių garantijų, t. y. atvejų, kai sutuoktinių bendri ir (ar) asmeniniai kreditoriai gali būti neinformuojami apie bylos dėl santuokos nutraukimo iškilimą.

III. Kasacinio skundo teisiniai argumentai

9. Kasaciniu skundu pareiškėjai prašo panaikinti Kauno apygardos teismo 2021 m. gegužės 13 d. nutartį ir Kauno apylinkės teismo 2021 m. balandžio 7 d. nutartį ir bylą gražinti pirmosios instancijos teismui nagrinėti iš naujo. Kasacinis skundas grindžiamas šiais argumentais:
 - 9.1. Teismų vertinimas, kad antstolis yra skolininko, kurio atžvilgiu jis vykdo išieškojimą, kreditorius, nes iš skolininko išieško vykdymo išlaidas, prieštarauja [CPK](#) 609, 610 straipsniams, kuriuose nustatyta, kad visas vykdymo išlaidas antstoliui apmoka kreditorius (šieškotojas), taip pat Antstolių įstatymo nuostatomis. Įstatyme neįtvirtinta, kad antstolis kartu veiktų kaip kreditorius, atliekantis priverstinį vykdymą ne tik šieškotojo, bet ir savo naudai. Antstolis neturi savarankiškos reikalavimo teisės į skolininką, kurio atžvilgiu jis vykdo išieškojimą, t. y. nėra jo kreditorius, todėl skolininkui pareigos informuoti antstolį apie santuokos nutraukimo bylą nekyla. Teismų išvada taip pat prieštarauja Lietuvos Aukščiausiojo Teismo praktikai, pagal kurią antstolis yra valstybės įgaliotas asmuo, kuriam valstybė suteikia vykdomųjų dokumentų vykdymo, faktinių aplinkybių konstatavimo, dokumentų perdavimo ir kitas įstatymų nustatytas funkcijas.
 - 9.2. Teismai nukrypo nuo Lietuvos Aukščiausiojo Teismo 2014 m. vasario 21 d. nutartyje civilinėje byloje [Nr. 3K-3-39/2014](#) pateiktų išaiškinimų, kad antstoliai nėra sutuoktinių, iš kurių vykdomas išieškojimas, kreditoriai, taip pat kitų pirmosios ir apeliacinės instancijos teismuose pateiktų išaiškinimų santuokos nutraukimo bylose, kuriose antstoliai neįtraukiami į bylos nagrinėjimą (išskyrus pavienius atvejus).

Teisėjų kolegija

konstatuoja:

IV. Kasacinio teismo argumentai ir išaiškinimai

Dėl kreditorių informavimo santuokos nutraukimo byloje

10. Byloje kilo ginčas dėl reikalavimo pareiškime dėl santuokos nutraukimo bendru sutikimu nurodyti antstolius, kurie vykdo priverstinius vykdymo veiksmus vieno iš sutuoktinių atžvilgiu.
11. Lietuvos Respublikos civilinio kodekso (toliau – [CK](#)) 3.126 straipsnio 1 dalyje nustatyta, kad vieno ar abiejų sutuoktinių kreditoriai turi teisę įstoti į bylą dėl turto, kuris yra bendroji jungtinė sutuoktinių nuosavybė, padalijimo kaip tretieji asmenys, pareiškiantys savarankiškus reikalavimus. Šio straipsnio 2 dalyje nustatyta, kad sutuoktinis, pareiškęs ieškinį dėl turto padalijimo, privalo pareiškime dėl ieškinio nurodyti jam žinomus bendrus sutuoktinių ar vieno iš jų kreditorius ir apie bylos iškilimą jiems pranešti, nusiųsdamas jiems pareiškimo dėl ieškinio kopiją.
12. Aiškinant [CK 3.126 straipsnio](#) 2 dalį kasacinio teismo praktikoje nurodoma, kad joje yra nustatyta sutuoktinio, pareiškusio ieškinį dėl turto padalijimo, pareiga nurodyti jam žinomus bendrus sutuoktinių ar vieno iš jų kreditorius ir apie bylos iškilimą jiems pranešti, nusiųdiant pareiškimo dėl ieškinio kopiją, yra imperatyvi. Ši nuostata taikytina ir nutraukiant santuoką bendru sutarimu (Lietuvos Aukščiausiojo Teismo 2015 m. vasario 18 d. nutartis civilinėje byloje Nr. 3K-3-58-218/2015).
13. Sutuoktinių pareiga informuoti kreditorių (kreditorius) apie bylos iškilimą dėl jų turto padalijimo nustatyta tam, kad sutuoktinių kreditoriai galėtų realiai įgyvendinti savo teisę būti įtrauktiems į turto padalijimo bylą trečiaisiais asmenimis, nes šioje byloje priimtas sprendimas gali turėti įtaką jų teisėms (Lietuvos Aukščiausiojo Teismo 2015 m. spalio 9 d. nutartis civilinėje byloje [Nr. 3K-3-514-684/2015](#)).
14. Reikalavimas pareiškime dėl santuokos nutraukimo bendru abiejų sutuoktinių sutikimu nurodyti sutuoktinių kreditorius detalizuojamas [CPK](#) nuostatose ([CPK 593 straipsnis](#)). [CPK 593 straipsnio](#) 1 dalies 4 punkte nustatyta, kad prašyme nutraukti santuoką abiejų sutuoktinių bendru sutikimu, be duomenų, nurodytų [CPK](#) 135 straipsnyje, turi būti nurodyta duomenys apie sutuoktinių ar vieno iš jų kreditorius ir nurodymas, kad pareiškėjas yra pranešęs jam žinomiems kreditoriams apie bylos iškilimą ([CK](#) 3.126 straipsnis).
15. Kasacinio teismo praktikoje, aiškinant [CPK 593 straipsnio](#) 1 dalies 4 punkte nustatyto pranešimo kreditoriams tikslus, nurodoma, kad jis yra reikalingas kreditoriaus teisėms įgyvendinti, nes kreditorius pagal [CK](#) 3.126 straipsnį turi teisę įstoti į bylą dėl turto, kuris yra bendroji jungtinė nuosavybė, padalijimo kaip trečiasis asmuo, pareiškiantis savarankiškus reikalavimus. Jeigu byloje dėl santuokos nutraukimo bendru sutuoktinių pareiškimu sutuoktiniai ar vienas iš jų turi kreditorių ir dėl jam priklausančių teisių sprendžia sutartyje dėl santuokos nutraukimo padarinių, šios sutarties nuostatos turi nepažeisti kreditoriaus interesų, ir teismas, sprenddamas dėl sutarties patvirtinimo, turi patikrinti, ar atitinkama sutarties dalis nepažeidžia kreditoriaus interesų (Lietuvos Aukščiausiojo Teismo 2011 m. spalio 10 d. nutartis civilinėje byloje [Nr. 3K-3-388/2011](#)).
16. Pažymėtina, kad kasacinio teismo praktikoje taip pat yra pripažįstama, jog vieno iš sutuoktinių atžvilgiu priverstinio vykdymo veiksmus atliekantys antstoliai nėra laikytini jo kreditoriais ir santuokos nutraukimo byloje nepasisakytą dėl jų teisių ir pareigų, todėl nėra pagrindo spręsti, kad jie turėjo būti įtraukiami į bylos nagrinėjimą (Lietuvos Aukščiausiojo Teismo 2014 m. vasario 21 d. nutartis civilinėje byloje [Nr. 3K-3-39/2014](#)).
17. Taigi pareiškime nutraukti santuoką abiejų sutuoktinių bendru sutikimu turi būti nurodyti duomenys apie sutuoktinio (ar vieno iš jų) kreditorius ir nurodymas, kad kreditoriai yra informuoti apie bylos iškilimą. Šio kreditorių informavimo tikslas yra sudaryti sąlygas sutuoktinio (sutuoktinių) kreditoriams įgyvendinti savo teises ir įvertinti, ar sutartis dėl santuokos nutraukimo padarinių nepažeidžia kreditorių interesų.
18. Santuokos nutraukimo byloje poveikis į bylą neįtraukto kreditoriaus materialiosioms teisėms ir pareigoms yra tada, kai teismo procesiniu sprendimu pasisakoma dėl kreditoriaus reikalavimo teisės pobūdžio arba sutuoktinių turtas padalijamas tokiu būdu, kuris daro įtaką kreditoriaus reikalavimo patenkinimui, arba kitokiu būdu paveikiamos kreditoriaus teisės. Kasacinio teismo taip pat yra konstatuota, kad sutuoktinių kreditorių teisė dalyvauti santuokos nutraukimo byloje yra viena iš kreditorių materialiuju teisių apsaugos garantijų, sudaranti procesines prielaidas kreditoriams pareikšti savo atskirtinus dėl sutuoktinių pasirinkto turto padalijimo būdo, pareikšti savarankiškus reikalavimus dėl prievolių dydžio bei rūšies ir pan. (Lietuvos Aukščiausiojo Teismo 2019 m. spalio 16 d. nutartis civilinėje byloje [Nr. 3K-3-](#)

19. Pabrėžtina, kad santuokos nutraukimo byloje sprendžiama dėl prievolės pobūdžio (bendra sutuoktinių ar vieno jų asmeninė) bei rūšies (solidarioji ar dalinė), ir priešingai – vykdymo procese priverstinai vykdančią vykdantį dokumentą vykdytiną prievolės pobūdį bei rūšį jau yra nustatyti teismo sprendimu.
20. Atsižvelgdama į nurodytas aplinkybes, teisėjų kolegija konstatuoja, kad [CK 3.126 straipsnio](#) 2 dalyje nustatytas reikalavimas informuoti sutuoktinių kreditorius negali būti aiškinamas atsietai nuo šio straipsnio 1 dalies, užtikrinančios sutuoktinių kreditorių teisę įstoti į bylą dėl turto, kuris yra bendrosios jungtinės sutuoktinių nuosavybės, padalijimo, trečiaisiais asmenimis, pareiškiančiais savarankiškus reikalavimus.
21. Pirmosios instancijos teismas pareiškėjų prašymą dėl santuokos nutraukimo bendru sutuoktinių sutikimu laikė nepaduočiu ir grąžino pareiškėjams. Teismas nusprendė, kad apie bylos nagrinėjimą turi būti pranešta ir antstoliams, vykdančioms vieno iš sutuoktinių (pareiškėjo R. D.) atžvilgiu vykdomąsias bylas, nes vykdymo proceso metu yra susidariusios vykdymo išlaidos (ne tik administravimo išlaidos ir papildomos administravimo išlaidos, kurias apmoka kreditorius, teikdamas antstoliui vykdyti vykdomąjį dokumentą, bet ir kitos [CPK](#) 609 straipsnyje nurodytos išlaidos – atlygis antstoliui), todėl sutartyje dėl santuokos nutraukimo pasekmių turi būti pasisakyta ir dėl prievolės atlyginti susidariusias vykdymo išlaidas antstoliams jų vykdomose vykdomosiose bylose.
22. Apeliacinės instancijos teismas, pritardamas pirmosios instancijos teismo išvadoms, nustatė, kad sutartyje dėl santuokos nutraukimo pasekmių turi būti pasisakyta ir dėl prievolės atlyginti susidariusias vykdymo išlaidas antstoliams jų vykdomose vykdomosiose bylose, tačiau pareiškėjai sutartimi dėl santuokos nutraukimo pasekmių nesusitarė dėl vykdymo išlaidų grąžinimo antstoliams, vykdančioms priverstinį išieškojimą.
23. Taigi pareiškėjų prašymo priėmimo klausimą sprendę teismai padarė išvadą, kad antstoliai, kurie vieno iš sutuoktinių atžvilgiu atlieka priverstinio vykdymo veiksmus, yra laikytini sutuoktinio kreditoriais pagal [CK 3.126 straipsnio](#) 2 dalį ir sutartyje dėl santuokos nutraukimo pasekmių turi būti pasisakyta dėl prievolės atlyginti susidariusias vykdymo išlaidas antstoliams jų vykdomose vykdomosiose bylose, jiems turi būti pranešta apie santuokos nutraukimo bylą.
24. Pareiškėjai kasaciniame skunde nurodo, kad antstolis neturi savarankiškos reikalavimo teisės į skolininką, kurio atžvilgiu jis vykdo išieškojimą, t. y. nėra skolininko kreditorius, todėl skolininkui nekyla pareiga informuoti antstolį apie santuokos nutraukimo bylą. Su tokia pareiškėjo pozicija sutiktina tik ta apimtimi, kiek tai susiję su pareiga informuoti antstolį apie santuokos nutraukimo bylą.
25. Teisėjų kolegijos vertinimu, [CK 3.126](#) straipsnyje įtvirtintos kreditorių teisių garantijos negali būti aiškinamos plačiai ir neapima specifinės prigimties prievolės – vykdymo išlaidų.
26. Vykdymo procesą, be kita ko, ir vykdymo išlaidas bei jų išieškojimo iš skolininko tvarką reglamentuoja [CPK](#) VI dalis, įtvirtinanti bendruosius vykdymo proceso principus ir reikalavimus, ir Sprendimų vykdymo instrukcija – specialusis teisės aktas, detalizuojantis [CPK](#) vykdymo procesą reglamentuojančias teisės normas ([CPK](#) 583 straipsnio 1 dalis). Sprendimų vykdymo instrukcijos ir kitų norminių teisės aktų reikalavimai atliekant vykdymo veiksmus privalomi visiems asmenims ([CPK](#) 583 straipsnio 2 dalis).
27. Remiantis [CPK 609 straipsnio](#) 1 dalimi, vykdymo išlaidas sudaro: vykdomosios bylos administravimo išlaidos; išlaidos tretiesiems asmenims už konkrečioje vykdomojoje byloje šių asmenų suteiktas paslaugas; atlygis antstoliui už įstatymų nustatytą vykdomųjų dokumentų vykdymą, faktinių aplinkybių konstatavimą teismo pavedimu, dokumentų perdavimą ir įteikimą teismo pavedimu. To paties straipsnio 2 dalyje nustatyta, kad vykdymo išlaidų dydį, apskaičiavimo ir apmokėjimo tvarką nustato Sprendimų vykdymo instrukcija.
28. [CPK 610 straipsnio](#) 1 dalyje reglamentuojama, kad išieškotojas apmoka vykdomosios bylos administravimo išlaidas ir Sprendimų vykdymo instrukcijoje nustatytais atvejais išlaidas tretiesiems asmenims už konkrečioje vykdomojoje byloje šių asmenų suteiktas paslaugas bei atlygi antstoliui. Vykdymo išlaidos išieškomos iš skolininko.
29. Įstatyme taip pat reglamentuojama vykdymo išlaidų išieškojimo iš skolininko tvarka. Remiantis [CPK 611 straipsnio](#) 1 dalimi, *vykdymo išlaidos išieškomos toje pačioje vykdomojoje byloje, kurią vykdančios jos buvo apskaičiuotos*. Šio straipsnio 2 dalyje nustatyta, kad vykdymo išlaidos iš skolininko išieškomos šiame kodekse nustatytais antstolio procesiniais dokumentais, kuriais išieškomos pinigų sumos, ir perduodamos į antstolio depozitinę sąskaitą. Vykdymo išlaidų skaičiavimus antstolis išsiunčia skolininkui kartu su procesiniais dokumentais, kuriais išieškomos pinigų sumos. Išieškotos vykdymo išlaidos išmokamos antstoliui ir kitiems asmenims ne anksčiau kaip po dvidešimt dienų nuo šioje dalyje nurodytų procesinių dokumentų ir vykdymo išlaidų skaičiavimų išsiuntimo skolininkui dienos. Skundo dėl vykdymo išlaidų padavinys sustabdo jų išmokėjimą. Taip pat minėto straipsnio 3 dalyje nustatyta, kad vykdymo išlaidų skaičiavimai gali būti skundžiami [CPK](#) 510 straipsnyje nustatyta tvarka.
30. Kasacinio teismo praktikoje, aiškinant [CPK](#) 611 straipsnyje nustatytą vykdymo išlaidų išieškojimo tvarką, nurodoma, kad jame nustatyta vykdymo išlaidų išieškojimo procedūra antstoliui privaloma visais atvejais, nepaisant to, ar skolininkas pats įvykdo teismo sprendimą ar sumos išieškomos antstolio [CPK](#) nustatyta priverstinio vykdymo tvarka. Todėl [CPK](#) 611 straipsnio nuostatos taikomos visais vykdymo išlaidų išieškojimo atvejais. Vykdymo išlaidų atlyginimo išieškojimas kitaip, nei nustatyta [CPK](#) 611 straipsnyje, reiškia neteisėtus *ultra vires* (viršijant įgaliojimus) veiksmus (Lietuvos Aukščiausiojo Teismo 2008 m. kovo 15 d. nutartis civilinėje byloje [Nr. 3K-3-173/2008](#)).
31. Nagrinėjant ginčui aktualios Sprendimų vykdymo instrukcijos nuostatas, kad išieškotojas ar jo įgaliotas atstovas, pateikdamas vykdyti vykdomąjį dokumentą, privalo sumokėti antstoliui administravimo išlaidas, išskyrus Instrukcijoje nustatytas išimtis. Jeigu antstolis atsisako priimti vykdomąjį dokumentą vykdyti, išieškotojo apmokėtos vykdymo išlaidos grąžinamos išieškotojui (141 punktas), antstoliui pareikalavus, išieškotojas Instrukcijos nustatyta tvarka privalo apmokėti visas vykdymo išlaidas (150 punktas), visos vykdymo išlaidos, išskyrus Instrukcijoje nustatytas išimtis, išieškomos iš skolininko pagal Instrukcijoje nustatytus dydžius nepriklausomai nuo to, ar išieškotojas buvo atleistas nuo vykdymo išlaidų, ar jos buvo sumažintos, ar atidėtos (151 punktas), jeigu skolininkas vykdymo išlaidų neapmoka per raginimą įvykdyti sprendimą nustatytą terminą, taip pat tais atvejais, kai raginimas įvykdyti sprendimą skolininkui nesiunčiamas, vykdymo išlaidos išieškomos priverstinai. Vykdymo išlaidos išieškomos toje pačioje vykdomojoje byloje, kurią vykdančios jos buvo apskaičiuotos (152 punktas).
32. Apibendrinant vykdymo išlaidas reglamentuojančias teisės normas, galima teigti, kad pagal bendrą taisyklę priverstinio vykdymo procese visos vykdymo išlaidos išieškomos iš skolininko. Įstatyme nustatyta, kad vykdymo išlaidos išieškomos toje pačioje vykdomojoje byloje, kurią vykdančios jos buvo apskaičiuotos, o ginčai dėl vykdymo išlaidų skaičiavimo nagrinėjami specialia [CPK](#) nustatyta tvarka. Tai reiškia, kad antstolis, atlikdamas priverstinio vykdymo veiksmus, visus klausimus, susijusius su vykdymo išlaidų apmokėjimu ir išieškojimu, atlieka toje pačioje vykdomojoje byloje, kurią vykdančios jos buvo apskaičiuotos. Vadinas, atskiras (ne toje pačioje vykdomojoje byloje) vykdymo išlaidų išieškojimo iš skolininko procesas nėra galimas, o jeigu toks būtų antstolio inicijuotas, jis turėtų būti pripažįstamas kaip antstolio veikimas peržengiant jam valstybės suteiktų įgaliojimų ribas, todėl neteisėtas.
33. Atsižvelgdama į tai, teisėjų kolegija nusprendžia, kad byla nagrinėję teismai nepagrįstai konstatavo, jog yra teisinis pagrindas vieno sutuoktinio atžvilgiu vykdomo veiksmus atliekančius antstolius pripažinti savarankiškais kreditoriais ir įtraukti juos į santuokos nutraukimo bylą. Teisėjų kolegija nusprendžia, kad nėra pagrindo pripažinti antstolį turint teisinį suinteresuotumą santuokos nutraukimo byloje ir kad šioje byloje turėtų būti sprendžiama dėl antstolio teisių ir pareigų.
34. Apibendrinant teisėjų kolegija konstatuoja, kad [CK 3.126](#) straipsnio 2 dalis nėra taikoma sutuoktinio (sutuoktinių) atžvilgiu priverstinis vykdymo veiksmus atliekančiam antstoliui, nes jis nėra laikytinas kreditoriumi šio straipsnio prasme, o vykdymo išlaidų dydis yra

reglamentuotas teisės aktuose, todėl apskaičiavimas ir jo patikra taip pat gali būti atliekami tik specialia tvarka, o ne atskirose civilinėse bylose.

Dėl bylos procesinės baigties

35. Atsižvelgdama į nustatytas aplinkybes, teisinį reglamentavimą, teisėjų kolegija konstatuoja, kad sprendami pareiškėjų prašymo dėl santuokos nutraukimo abiejų sutuoktinių bendru sutarimu priėmimo nagrinėti klausimą teismai neteisingai taikė pareiškimo priėmimą reglamentuojančias teisės normas ir priėmė neteisingą sprendimą atsisakyti priimti pareiškėjų pareiškimą. Todėl yra pagrindas tenkinti pareiškėjų kasacinį skundą ir panaikinti Kauno apylinkės teismo 2021 m. balandžio 7 d. nutartį ir Kauno apygardos teismo 2021 m. gegužės 13 d. nutartį, ir pareiškėjų pareiškimo priėmimo klausimą perduoti iš naujo nagrinėti pirmosios instancijos teismui ([CPK 359 straipsnio](#) 1 dalies 5 punktas, 360 straipsnis).

Lietuvos Aukščiausiojo Teismo Civilinių bylų skyriaus teisėjų kolegija, vadovaudamasi Lietuvos Respublikos civilinio proceso kodekso 359 straipsnio 1 dalies 5 punktu, 360 straipsniu, 362 straipsnio 1 dalimi,

nutaria:

Kauno apylinkės teismo 2021 m. balandžio 7 d. nutartį ir Kauno apygardos teismo 2021 m. gegužės 13 d. nutartį panaikinti ir pareiškėjų I. D. ir R. D. pareiškimo priėmimo klausimą perduoti iš naujo nagrinėti pirmosios instancijos teismui.

Ši Lietuvos Aukščiausiojo Teismo nutartis yra galutinė, neskundžiama ir įsiteisėja nuo priėmimo dienos.

Teisėjai Andžej Maciejevski

Algirdas Taminskas

Dalia Vasarienė